

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 26.03.1982, sp. zn. 6 Cz 29/82, ECLI:CZ:NS:1982:6.CZ.29.1982.1

Číslo: 26/1985

Právní věta: Bylo-li místo výkonu práce (§ 29 odst. 1 písm. b/ zák. práce) vymezeno v pracovní smlouvě tak, že je jím přesně určené pracoviště, potom jednostranné opatření organizace směřující k tomu, aby pracovník pracoval soustavně na jiném pracovišti, byť i v sídle organizace, je nutno posuzovat jako přeložení pracovníka ve smyslu ustanovení § 38 odst. 2 zák. práce.

Soud: Nejvyšší soud ČSR

Datum rozhodnutí: 26.03.1982

Spisová značka: 6 Cz 29/82

Číslo rozhodnutí: 26

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Organizace socialistické, Pracovní poměr

Předpisy: 65/1965 Sb. § 29
§ 38

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Žalobce se žalobou domáhal, aby soud určil, že je neplatné jeho přeložení z jedné katedry žalované vysoké školy na jinou katedru této školy, provedené rozhodnutím rektora z 23. 12. 1977, a to na dobu od 1. 1. 1978 do 31. 12. 1978. Uváděl, že v pracovní smlouvě sjednal se žalovanou organizací jako místo výkonu práce katedru morfologie a že organizace ho přeložila, ačkoli neměla pro takový postup zákonné důvody.

Žalovaná organizace navrhla zamítnutí žaloby. Poukazovala na to, že závodní výbor ROH vyslovil s přeložením žalobce předchozí souhlas 8. 12. 1977 a že rozhodnutí o přeložení žalobce vyplynulo z potřeby rozvoje nového oboru studia histologie v hygieně a technologii potravin.

Městský soud v Brně rozsudkem žalobě vyhověl a určil, že přeložení žalobce je neplatné. Dospěl totiž k závěru, že nebyla splněna podmínka platného přeložení, a to podmínka uvedená v ustanovení § 5 nařízení vlády ČSSR č. 54/1975 Sb. Zjistil totiž, že katedra, na niž byl žalobce přeložen, byla schopna v období od 1. 1. 1978 do 31. 12. 1978 sama odborně zajistit výuku a nepotřebovala k tomu žalobce jako odborníka - histologa.

V odvolání proti rozsudku soudu prvního stupně žalovaná vysoká škola poukazovala zejména na to, že soud vycházel z výpovědi svědka M. D., že však tato výpověď byla v rozporu s výpověďmi ostatních

v řízení slyšených svědků. Svědek M. D. nebyl také seznámen s celým rozsahem zamýšlených opatření a s nutností zabezpečit vzrůst počtu pracovníků katedry, kam byl žalobce přeložen, o více než 100 %.

Krajský soud v Brně bez doplnění řízení změnil rozsudek soudu prvního stupně tak, že žalobu zamítl. Při posuzování věci vycházel zejména z dopisu žalované vysoké školy z 23. 12. 1977 a z jeho obsahu dovedl, že žalobce měl i nadále vykonávat práci odborného asistenta ve svém oboru, tedy práci stejného druhu a ve stejném místě, jak bylo sjednáno pracovní smlouvou. Podle názoru odvolacího soudu nešlo proto o přeložení, i když jednostranný úkon žalované organizace byl takto označen, neboť přeložení podle ustanovení § 38 odst. 2 zák. práce předpokládá zařazení pracovníka na jiné pracovní místo nebo funkci, případně vykonávání jiné práce na dosavadním pracovišti.

Nejvyšší soud ČSR rozhodl o stížnosti pro porušení zákona, kterou podal generální prokurátor ČSR, tak, že uvedeným rozsudkem odvolacího soudu byl porušen zákon.

Z odůvodnění:

Podle ustanovení § 29 odst. 1 písm. b) zák. práce je organizace povinna v pracovní smlouvě s pracovníkem dohodnout místo výkonu práce (obec a závod nebo jinak určené místo).

Podle ustanovení § 38 odst. 2 zák. práce lze přeložit pracovníka k soustavnému výkonu práce do jiného místa, než bylo sjednáno v pracovní smlouvě, pouze v rámci organizace a jen když to nezbytně vyžaduje její provozní potřeba. Organizace je povinna s pracovníkem předem projednat důvod a dobu přeložení a přihlídnout k jeho oprávněným zájmům.

Podle ustanovení § 5 nařízení vlády ČSSR č. 54/1975 Sb. mohou být pracovníci v tomto ustanovení uvedení (mimo jiné i učitelé) přeloženi do jiného místa, než bylo sjednáno v pracovní smlouvě, v rámci téže organizace i na dobu přesahující 90 dnů v kalendářním roce, nejdéle však na jeden rok, vyžaduje-li to zabezpečení zájmů obyvatelstva.

Zákoník práce výslovně ukládá v ustanovení § 29 odst. 1 písm. b) organizaci povinnost dohodnout s pracovníkem místo výkonu práce, ale přitom ponechává účastníkům na vůli, aby si v rámci smluvní volnosti ujednali bližší podmínky týkající se výkonu práce podle jejich potřeb. Způsob přesnějšího vymezení závisí totiž bezprostředně na konkrétních podmínkách, za nichž má pracovník svou práci vykonávat.

Na vymezení místa výkonu práce nelze pohlížet tak, že by o přeložení mohlo jít jen tehdy, kdyby další určené místo výkonu práce bylo jinde, než má sídlo zaměstnavatelská organizace. Správnosti tohoto závěru nasvědčuje i slovní znění ustanovení § 38 odst. 2 zák. práce, které za přeložení považuje konání práce v rámci organizace, ale na jiném místě, než bylo sjednáno v pracovní smlouvě. Jestliže v projednávané věci bylo místo výkonu práce vymezeno dohodou mezi účastníky pracovní smlouvy tak úzce, že jím byla pouze katedra morfologie, jak bylo zajištěno v řízení u soudu prvního stupně, pak požadavek výkonu práce na jiné katedře téže organizace (za předpokladu výkonu dohodnutého druhu práce či funkce) je třeba považovat za přeložení.

V důsledku svého nesprávného právního názoru se odvolací soud již nezabýval tím, zda jsou splněny podmínky platného přeložení pracovníka, a to zejména s ohledem na podmínku uvedenou v ustanovení § 5 nařízení vlády ČSSR č. 54/1975 Sb. V takovém případě by totiž muselo být prokázáno, že zabezpečení zájmů obyvatelstva vyžadovalo přeložení žalobce k výkonu učitelské práce na jiné katedře. V tomto směru však zůstalo řízení před odvolacím soudem neúplné, zejména když však v rozporu s ustanovením § 220 odst. 2 o. s. ř. byl rozsudek soudu prvního stupně změněn, aniž odvolací soud doplnil dokazování (např. opakováním výsledku vedoucích pracovníků žalované vysoké školy),

takže jeho rozhodnutí nebylo vydáno na základě plně objasněného skutečného stavu věci.

Z toho vyplývá, že rozsudkem odvolacího soudu byl porušen zákon v ustanoveních § 6, § 120 odst. 1, § 153 odst. 1, § 211 odst. 2 a § 220 odst. 2 o. s. ř. v souvislosti s ustanoveními § 29 odst. 1 písm. b) a § 38 odst. 2 zák. práce a § 5 nařízení vlády ČSSR č. 54/1975 Sb.